

méltányos jogainak érvényesítését még a nagyhatalmak határozatával szemben is. Ha az aegei szigetek sorsa ilyen uton fog eldöntést nyerni, akkor Törökország esélyei jóval nagyobbak a Balkán-szláv államokénál. Igazolják ezt az elmúlt háboru tanulságai is, amikor is Törökország tengeri hadseregének képességei mindig fölülmulták a szövetségesek tengeri erejét. Hiszen a „Hamidie“ a világtörténelem lapjain örökítette meg nevét. Ha a tengeren döntötték volna el a balkáni államok egymás sorsát, akkor Törökország nem jutott volna arra a sorsra, amely így jutott osztályrészéül. Törökország tragédiája az volt, hogy a szárazon döntöttek a sorsa fölött.

A letört ország most újabb háborus felhőket rajzol a világpolitika egére, de ezúttal az aegei szigetek kérdését tolja előtérbe, hogy a tengeren számolhasson le azokkal, akik megnyomorították.

Mexikó rémnapijai. Az *American Press Association* kiküldött haditudósítója jelentést küldött lapjának Havannából, ahova Verakruzból utazott, a mexikói fölkelők és a szövetségi csapatok borzalmas kegyetlenkedéséről, aminek a haditudósító közvetlen szemtanuja volt.

— A vasutvonal mentén — írja a haditudósító — a távirószlopokon mindenfelé ártatlan farmerek holttesteinek függnek. A szerencsétlen áldozatok gyilkosai a fölkelők voltak. Ezek a vadállatok, akik azért öltek, hogy áldozataik kinszenvedésében gyönyörködjenek, ugyanazok a fölkelők, akik a nép védőiként oltalmazóiként tüntették föl magukat. Szemtanuja voltam, amint a farmereket családjaikkal — nőkkel és gyermekekkel — olyan pincéhelyiségbe préselték be, amelynek semmiféle szellőztető készüléke sem volt. A következmény az lett, hogy a százalomraméltó emberek néhány nap múlva megfuladtak. Sok száz esetben a hadviselő felek éredekten embereket mészároltak le. Egyetlen fiatal leány sem volt biztonságban a bestiá-

lis katonáktól. Mexikó egyik külvárosában a fölkelők egy polgár feleségét férjének szemláltára gyalázták meg. Mikor a férj fölháborodásában fegyvert ragadott, egyszerűen legyilkolták. A Mexikó közelében levő Amekameka helységben a fölkelők arra kényszerítettek egy földművest, hogy nézze végig, a mint három leánya ellen követtek el merényletet. Ezek nem kivételes esetek, hanem a forradalom mindennapi eseményei. Láttam, amikor a fölkelők megtámadtak egy vonatot, amely a szövetség hadseregéhez tartozó tiszteteket s ezek feleségeit szállította. A tiszteket lemészárolták, az asszonyokat pedig magukkal vitték.

Csökkentek a javadalmi hivatal bevételei.

— Beszámoló a múlt évről. —

(Saját tudósítónktól.) Pénteken délután négy órakor Balogh Károly pénzügyi tanácsos elnöklésével a javadalmi bizottság ülést tartott, amelyen a javadalmi hivatal múlt évi forgalmáról számoltak be. Mintegy egy millió hétszáz ezer korona volt a javadalmi hivatal összes bevétele az 1913-ik évben, körülbelül ötvenezer koronával kevesebb, mint az 1912-ik évben. A városi javadalmakból eredő jövedelmek emelkedtek ugyan, de jelentékeny summával több csökkenés mutatkozott az állami fogyasztási adóknál.

Az ülés további részében a múlt évi bortermésről adott pontos statisztikát az előadó tanácsos. Észérint az 1913-iki bortermés majdnem négyszer akkora volt, mint az 1912-iki. Az 1912. évi rossz bortermés nagyrészt hozzájárult ahhoz, hogy a javadalmi hivatal bevétele csökkent. De éppen, mert a múlt évi bortermés nagymértékben emelkedő volt, remélhető, hogy a jövő évben ismét helyreáll az egyensúly a javadalmi hivatal bevételeiben. Az ülés lefolyásáról az alábbi részletekben számolunk be:

Az ülés megnyitása után Balogh Károly előadó beszámolt a javadalmi hivatal 1913.

utolsó negyedévi, majd az egész múlt évi forgalmáról. Október, november és december hónapokban befolyt állami fogyasztási és boritaladóban 155420.10, városi fogyasztási adópótlékban 44767.42, városi fogyasztási illetékekben 28456.99, kövezetvámokban 80023.54 és partjavadalmi díjban 2369.33, hidvámokban 19589.94, helypénzdíjban 39061.29, súly- és ürmérték díjban 2481.30, vágóhídi díjban 45628.60, föld- és vízvámokban 618.93, csónakátkelési díjban 173.02, vámbírság díjban 52.06, tápéi révvámokban 1068.38, zalogolási költségekben 63.08, rendbontási díjban 3054.55, szemledíjban 47.20, vízvezetési díjban 29261.15, gőzfürdő díjban 16807.10, fűbér díjban 571.75 korona. Az összes bevétele volt a múlt év utolsó negyedében 469785.29 korona, tehát 21387.52 koronával több, mint az 1912-ik év utolsó negyedévében. Jelentékenyebb emelkedés a kövezetvám- és vágóhídi díjaknál mutatkozott, míg nagyobb csökkenés, több mint hétezer korona, a hidvám-ból eredő jövedelemben volt.

Az 1913. évben a javadalmi hivatal összes forgalma a következő volt: összesbevétele 1,732,273.41 korona, tehát 49,396.12 koronával kevesebb, mint az 1912. évben. A csökkenés főleg az állami fogyasztási adókból származó jövedelemben mutatkozott. Különösen állami boritaladóból folyt be lényegesen kevesebb, mint az előző évben, a mit a jelentés az 1912. év rossz természeti viszonyainak tulajdonít. A csökkenéssel szemben a városi jövedelmekben volt emelkedés a múlt évben: összesen 26808.17 korona. Különösen a vízvezetési díjakban folyt be több, de mintegy tízezer koronányi emelkedés volt a helypénzdíjakban is. A javadalmi hivatalnak az állami adókból eredő jövedelme 513306.17 korona volt.

Ezután a múlt évi bortermésről referált az előadó tanácsos.

A belvárosban, Alsóvárosban, Felsővárosban, Rökuson és a tanyai bormérők szőlőjében termelt összesen 12288.22 hektoliter, a belterületi magánosok 9487.22, a szatymazi termelők 2764.45, az összeseké 723.07, a balástyaiai 2043.36, a csengeleiek 328.39, a gajtonyaiai 500.27, a fehértóiak 801.37, a fekete-széliek 3616.97, a székhát-baktóiak 89.95, a mórhalmaiak 3945.04, a domaszékiek 4720.28, a zákányiak 6721.24, a csorvaiak

- U — ugy? Azt nem tudtam.
- Az emberek gyakrabban viseltek háborút . . .
- És akkor sok özvegy maradt hátra?
- Akkor kalózkodó és katonák jöttek és minden öt évben új kormány volt Nápolyban. Az asszonyokat zárva tartották.
- Az most sem lenne rossz . . .
- Ugy lopták őket, mint a tyúkokat . . .
- Noha inkább a rókához hasonlítottak . . .

Az öreg elakadt, rágyújtott a pipájára. Kis láng lobbant föl és bevilágította sötét, görbe orrát. Nyomban utána édeskés füstnek fehér felhője lógott a mozdulatlan levegőben.

— Hát aztán? — kérdezte a katona álmosan.

A tenger aranyporral volt behintve és az égről visszavert, alig észrevehető fény némi életet öntött a fekete, néma pusztaságba és valami átlátszó, finom ragyogást öntött el rajta. Mintha ezernyi foszforeszkáló szem kandikálna a tengerből . . .

— Hallgatlak — szakította meg a katona az öreg sértődött csöndjét, aki azután lassan és félhalkan egy történetet mondott el.

— Száz év előtt, ott a hegyen, ahol komor fenyőfák állnak, laktak a görög Jekelaniék; a pupos, öreg, varázsló csempész és a fia, Aristido, a vadász. Akkor még voltak kecskék a szigeten. Caprin akkor a Gagliari család volt a leggazdagabb. Most az öregapjuk „Senzamane“ csuinevét viselik. A szőlő fele az ő birtokukban volt — a pincéjük száma nyolcra és a hordók száma ezernél

is többre rugott. Három férfitestvér volt. A történet a középsőről, „Carlone“-ról szól, a kit óriási magasságu menydörgésszerű hangja miatt hívtak így. A szíve választotta egy szegény leányt, Giulia, egy kovács gyermeke, nagyon tisztességes teremtés. Erős emberek ritkán okosak. A házasság előtt akadályok állottak és elepedtek a vágyakozásban. A görög fia azonban, akinek Giulia szintén tetszett, nem volt álmodozó. Sokáig versengett a szerelméért, de nem volt szerencséje és elhatározta, hogy a leányt gyalázzni fogja, abban a föltevésben, hogy Carlone Gagliari becsstelen nőt nem vesz el és akkor majd neki jut a leány. Akkoriban szigorubban gondolkodtak, mint most . . .

— Oh, most is . . .

— Egyszer, amikor a leányka hullott galyat szedegetett, a görög fia a szőlőjük felső falánál levő ösvényen, mintegy véletlenül odazuhant a leány lába elé. A leány, mint jó keresztény fölfeje hajolt, hogy meggyőződjék róla, megsebesült-e? A fájdalomtól nyögve, könyörgött a férfire:

— Giulia, kérlek, ne hívj embereket! Ha féltékeny kedvesed meglát engem így nálad, agyonver . . . Hagyjál pihenni kissé, rögtön megyek . . .

— Fejét a leány ölébe hajtotta és úgy tett, mintha elalélt volna: Giulia azonban ijedten segítségért kiáltott. Amikor ezután emberek jöttek, hirtelen fölugrott egészségesen és megsebesültten bizonygatta a szerelmét és becsületes szándékait és esküdzött, hogy a leány szegényét házassággal jóváteszi. Röviden: úgy állította be a dolgot, mintha Giulia gyöngédségétől elbágyasztva elaludt volna annak ölében. Az együgyű szomszédok hittek neki, noha a leány dühös

volt. Senki sem ismerte a görög agyafúrt jellemét; elfeledték, hogy a leány segítségért kiáltott. A leányka esküdzött, hogy a görög hazudik; de az meg értett hozzá, hogy meggyőzze az embereket arról: Giulia szégyenli magát, nem meri megmondani az igazat, mert fél Carlone súlyos öklétől. A férfinak adtak igazat. A leány úgy viselkedett, mintha örült lenne. Miután megkötözték a kezeit, mert kövel támadt az emberekre, mindnyájan a városba mentek. Carlone meghallotta a kiáltásait és feléje rohant. Amikor megmondták neki, hogy mi történt, a tömeg közepette térdre esett, de azután fölugrott és balkezével a leány arcába csapott, míg jobb kezével a görögöt fojtogatta. A szomszédok alig tudták kiszabadítani.

— Buta fickó a te Carloned, — dörmögött a katona.

— Becsületes érzés lakott a szívében. Amint mondtam már, a dolog az isteni születésének ünnepe előtt történt, télen. Ezen a napon ajándékoznak persze bor-, gabona-, hal- szárnyasfőlésekből a szegényeknek legtöbbit . . . Ünnepkor Giulia szülei, noha templomba se mentek, csak egy ajándékot kaptak: kis kosarat fenyőágból és abban volt Carlone Gagliari — levágott keze; az a keze, amellyel Giulit megverte. Az öregek és Giulia rémülten rohantak hozzája; Carlone házuk kapuja előtt térdelt. A karja véres rongygyal volt becsavarva és ez a nagy ember úgy sirt, mint a gyermek.

— Mit tettél? — kérdezték tőle.

Igy felelt:

— Azt tettem, amit tennem kellett: az az ember, aki a kedvesemet megsértette, nem élhet tovább — agyonlöttem. Az a kéz,

1512.53,
miak 7
1124.40,
bort ter
11818.2
tak 382
meltek
mennyi
ter vol
tehát a
kedvez

a sz
(S
mai sz
ságot
közelm
zolt é
dése e
és így
kérdés
el hely
El
nyilat
gram,
és a
gunk
geznü
vidéki
turális
sa ur
zik, r
mas
alatt
nemo
ló pri
nésze
vetke

mint
amel
tett
bocs
de a
mér
ben
nek
fani
Giul
meg
zam

pipá
véle
és b
nak
kod
söté
élté

a h
sab
san
par
tele